

PÄEVAKAJA

Maarja Soomann
sai rahvusvahelisel
olümpiaadil medali

Tartu Ülikooli Teaduskooli õpilased Maarja Soomann Tapa gümnaasiumist ja Eva Toom Saaremaa ühisgümnaasiumist võitsid 9.–16. juulini Argentiinas Rio Cuartos toimunud 17. rahvusvahelisel bioloogiaolümpiaadil kaks pronksmedalit.

«Võistlusülesannete raskusklass ületab rahvusvahelistel olümpiaadidel kaugelt kooli bioloogia ainekava, paljusid olümpiaadil õpilastelt küsitud teemadest õpetatakse tavaliselt kõrgkoolis,» kiitis Eestit esindanud õpilaste tublidust Teaduskooli direktor Viire Sepp.

Bioloogiaolümpiaadil osalesid õpilased ligi 50 riigist ning Eestit esindasid ka Kai Tiitsaar Hugo Treffneri gümnaasiumist ja Sirgi Saar Tallinna Mustamäe gümnaasiumist.

Pärast olümpiaadi avanes õpilastel võimalus teha ringsõit Argentiina ja Brasiilia piiril asuvas Iguazu rahvusparkis, käidi rännakul vihmametsas ja tutvuti Argentiina pealinna Buenos Airesega.

Olümpiaadiks valmistuti aasta jooksul TÜ Teaduskooli kursustel ning õpilased läbisid ka kahepäevase treeningu, mille korraldasid TÜ bioloogia-geograafiateaduskonna õppejõud ja teadlased.

Võistkonna osalemist olümpiaadil toetasid haridusministeerium, Tallinna, Tapa ja Kuressaare linnavalitsus, Tartu Kultuurkapital ja mitmed biotehnoloogiaettevõtted.

PM onlin 25.07.06

Kanuumatkad
näitavad Jäniõie ilu

Jänedalt algavate kanuumatkade idee on nende korraldaja Vahur Leemetsa sõnul olla just konverentsiturismi ja komplekssema puhkuse üks osa.

Kanuumatku hakatakse pakkuma OÜ Jänedala Mõis kaudu augustist ja kuigi jõgede veetase on madalavõitu, on minimaalselt vajalik veehulk Jäniõies olemas. Marsruudid algavad Jänedalt Perila maantee algusest ja erinevaid lõpp-punkte valides on võimalik valida 2–5-tunnise ja 6–20-kilomeetrise matkateekonna vahel.

Kanuumatku korraldab Nelsoni matkameeskond juba viiendat aastat ja omab seetõttu nii kanuumatkade läbiviimise oskusi kui ka kogunud instruktoreid. Instruktoreid seas on Eesti meistreid veeslaalomis ja kogunud veematkajaid.

Seni on peamiseks kanuumatkade jõgedeks olnud Valgejõgi, Loobu, Kunda, Jägala ja Pirita jõgi. Lisaks Lõuna-Eesti jõed. Kokku on Nelsoni matkakorraldusel 20 kanuud.

Igale matkale eelneb õpetus nii ohutuse kui sõiduvõtete osas.

Signe Kalberg

Tapa linna 80. sünnipäeva tähistati juba 1. juulil orkestrite päevaga.

Foto Heiki Vuntus

80 aastat linnaõigusi

Sellel suvel on tapalastel võimalus tähistada kaht Tapale olulist aastapäeva.

21. augustil möödub 130 aastat päevast, kui esimene rong liikus Tapalt Tartusse. Selle sündmuse meenutuseks sõidavad Tapa ja Tartu linna esindajad reisirongiga samal päeval 130 aastat hiljem Jõgevale, et seal ühiselt tähistada kolme linna jaoks olulist sündmust.

Raudteede areng Eestis on otsestelt mõjutanud ka Tapa arengut külast linnaks.

10.–12. augustini tähistame Tapal erinevate üritustega linnaõiguse saamise 80. aastapäeva.

Puhkuse ajal sirvisin internetis vanu ajalehti, et saada paremat ettekujutust nendest sündmustest, mis leidsid aset peale linnaõiguse saamist Tapal. Järgnevalt jagan neid ka teiega.

Linnaõigused omistas Tapale tollane Vabariigi Valitsus oma 30. juuni otsusega, tulles sellega vastu elanike soovile.

1926. aasta 16. detsembri Postimees kirjutab: “17. ja 18. detsembril korraldatakse Tapal esimesed linnavalikogu valimised. Uue riigikogus vastu võetud seaduse põhjal saab Tapa 15 linnavalivolnikku. Linnavalimistel esinevad üheksa nimekirja: 1) majaomanikud, 2) asunikud ja noor-majaperemehed, 3) üürnikud, 4) tööerakond, 5) kristlik rahvaerakond, 6) tulekaitse rühm, 7) sotsialistlik tööliste partei, 8) rahvaerakond ja 9) linna kodanikkude partei. Tähtsaks kõneaineks Tapal on linna peale leidmine, sest seni on isegi alevivanema leidmine suuri raskusi sünnitanud”

Esimesed kasvuaastad. 26.

11.1930 Postimees: “Paide sureb välja? Elanikkude arv väheneb. Järvamaa pealinn Paide jääb oma noorte naabrite – Tapa ja Türi – kõrval üsna kängu. Vägisi kipuvad naabrid temast mööda, Tapa juba ongi mööda. Paide elanikkude arv ei taha kasvada. Viimase seitsme aasta jooksul (1923–1930) on Paide elanikkude arv vähenenud 57 võrra. Sama aja jooksul on Tapa elanikkude arv kasvanud 1 426 ja Türi elanikkude arv 1 171 elaniku võrra.”

Tapal tervikuna valitseb sellel ajal kiibe ehitusbuum: Ehitavad eraisikud suuremaid ja väiksemaid eluhooneid, ehitab riik suuri laoruume põlevkivi jaoks, raudteeteenijatele 3–4-kordseid ühiselamuid, ehitavad ka seltsid. Käsil on kahe seltsimaja ehitamine. Ühe ümber on koondunud Tapa hariduse, nais- ja karskuse seltsid, kaitsemalev jne. Teise seltsimaja ehitustöid juhivad tuletõrje selts. Seltsimajad saavad mõlemad kahekordsed, rohkete ruumidega. Neis avatakse ka avalikud lugemislauad.

1930. aasta 30. oktoobri Postimees avaldabki loo: “Tapa linn ei saa kasvada. Mõne aasta jooksul on täis ehitatud kõik linnal olevad vabad platsid ja maa-alad ja nüüd ulatuvad linna piirid ligemate küladeni ja asundusteni: edasi laieneda linn enam ei saa, sest pole ruumi kasvamiseks. Veel on linnal metsa all tükk maad, seda aga ei raatsita anda ehitustele alla, sest siis tuleks mets maha võtta. Ühel linnaserval on linnal veel Valgma karjamõisa maad, kuid need hoitakse tööstuste jaoks, mis peavad linna üles kerkima.”

Samas avaldab 14.07.1932 leht

loo: “Kellele küll Tapal ehitatakse? Tapa linnas ringi liikudes võib silmata igal pool rohkesti uusi elumaju kerkimas. Sarnane hulgaline uute elumajade ehitamine sunnib aga küsima: kellele küll neid ehitatakse, sest korterikriisi Tapal kaugeltki enam pole ja uute elanikkude juurdekasvu ka eriliselt enam ette näha pole. Nii on 1923. a algusest elumajade arv 260 pealt ja korterite arv 689 pealt kasvanud 1931. a alguseks 396 elumaja ja 1 094 korteri peale, mis annab juurdekasvuna elumajade juures 52,3% ja korterite juures isegi 58,8%. Kuid ka möödunud aastal on juure ehitatud terve rida uusi elumaju ja kortereid.”

1933. aasta on mässulisem aasta läbi linna ajaloo. Sellisele mõttele jõudsin samuti lugedes vana Postimeest. 04.01.1933 leht kirjutab: “Kõrtsistreibik ka Tapal ja Narvas. Tapa restoranid sulgesid uksed. Alates 1. jaanuarist sulgesid Tapal kõik restoranid ja alkohooliste jookide müügikohad oma uksed, protestides linnavalitsuse poolt määratud trahterimaksu vastu.” Mõni nädal hiljem, 17.01.1933: Riigikogu kehtivate rühma poolt oli Tapal korraldatud kõnekoosolek. Esinejad pidasid ässitavaid kõnesid ja laimasid kehtivat riigikorda. Meeleolu läks nii pinevaks, et politseil tuli koosolek lõpetada.”

10.02.1933 Postimees kirjutab: “Tapa töötud ei lähe kraavitööle. Hoolimata sellest, et Tapal töötuid 280, kellest senini hädabitoodel tööd leidnud ainult 140 ümber, ei taha ülejäänutest ükski metsa- ega kraavitöödele minna.

Järgneb lk 5

LÜHIDALT

Tapa
poeakendel
saab näha
ammuseid aegu

Tapa kaubamaja akendel linna 80. sünnipäeva puhul avatud fotonäitus “Oi aegu ammuseid” näitab Tapa elu läbi aastakümnete.

Akendele on teemade kaupa välja pandud kümme stendi Tapa linna ajalugu ja inimesi kujutavate fotodega. Näitust alustab Tapa raudteejaam kui Tapa sümbol, kus pildirida viib kena restoraniga maja hülgeajast kinnilöödud akendega mahajäetud hooneni tänases Tapa linnapildis.

Fotonäitus kajastab Tapa linna kultuuri, kirikuid, äritegevust ja kauplusi, 1927. aasta laulupäeva ning linna 50., 60. ja 70. aastapäeva tähistamist. Oma koht on Tapal kui sõjaväelinnal soomusrongi ja haiglatega. Eraldi vaatluse alla võetakse Tapa peatänav.

Tapa ajaloonäitust avardab ühelt poolt harrastusfotograaf Anu Kirsi Tapa ümbruse loodusfotodega, teiselt poolt harrastusfotograaf Enno Org Tapa linna kontrastide ehk probleemfotodega.

“Püüdsin panna näitusele just inimesi, et oleks enda ja sugulaste-tuttavate rõõmsat äratundmist, et tekiks arutelu ja meenutusi,” ütles näituse koostanud Tapa muuseumi juhataja Harri Allandi.

Allandi arvates on kaubamaja suured vitriinaknad näitusele igati sobiv koht.

“Rahvas käib mööda, peatub ja vaatab,” sõnas Allandi ja lisas, et kauplus aitas omalt poolt näituse tarvis aknad puhtaks pesta.

Näituse koostaja heameeleks tekkis tagasiside vaatajatega juba fotonäituse ülespanemise käigus, kui inimesed tulid väljapaneku kohta oma arvamust avaldama ja soovitama, mida võiks edaspidi veel näidata.

(VT, 12.07.2006)

Katuse vahetuse
tõttu suletakse
Pika tänava
kõnniteelõik

Seoses maja katuse vahetusega aadressil Pikk tn 8 suleti kõnnitee lõik maja pikkuse ulatuses ajavahemikul 17. juulist kuni 20. augustini. Tööde teostaja AS Toode piiritles töömaa ning tähistas selle vastavate liiklusmärkidega.

Tapa linna juubelipidustuste ajal 10.–13. augustini ei plaanita töid teostada ning kõnnitee on taas avatud kõikidele inimestele. Tööd on plaanis lõpetada ja kõnnitee avada 20. augustil.

(VT, 15.07.2006)

VALLAVOLINIK ENDAST

Elmu Koppelmann

Olen sündinud 15. juulil 1958. aastal Tapal. Abielus, perekonnas neli last – kolm poega ja tütar. Vanemad pojad õpivad ülikoolis, noorem lõpetas 9. klassi ja sügisel tuleb Tapa gümnaasiumi 10. klassi. Tütar läheb 4. klassi.

Olen lõpetanud 10 klassi Tapa keskkoolis ja 11. (sel ajal viimane klass) Tallinna spordiinternaatkoolis (TSIK). 1976. a astusin TPI-sse (praegu Tallinna Tehnikaülikool). Õppisin seal 2,5 aastat ja siis leidsin, et see eriala ei ole ikka minule (tööstuse planeerimine ja ökonoomika). Tulin lihtsalt ülikoolist ära. Sellel ajal oli aga nii, et võeti kohe sõjaväkke. Nii tuli minulgi minna – ja õnnetuks kolmeks aastaks – Nõukogude Liidu mereväkke.

Paar seika sellest ajast. Viimasel aastal mereväes lihtsalt õppisin, et ülikooli astuda. Olin vastuolus ülemustega ja sõjaväe lollustega, suutsin 3–4 korda sellepärast “kubus” (sõjaväe kartser) olla. Praegugi tekib vahel tunne, et mõni asi siin Tapa vallas on vene kroonu lolluse tasemel ning mõnigi volinik on volikokku sattunud kas kogemata või siis ei saa aru, kus ta on.

Üks seik veel sõjaväest. Mul oli vahel kohustus laeval ohvitseridel juukseid lõigata (ilmselt tuli välja). Laeva komandör käskis üks kord sama teha, aga kuna ta ei olnud nädalavahetusel mulle linnaluba andnud, siis lõikasin talle asjalikud sakid juustesse sisse. Järgmisel päeval olin “kubus”.

Keeltest. Sõjaväkke minnes oli mul raskusi vene keelega. Tagasi tulles ning dokumente Tallinna Pedagoogilisse Instituuti viies vaatas vastuvõtukomisjon mind pikalt ja ütles lõpuks, et õppetöö toimub eesti keeles. Keeltest veel – veidi oskan saksa ja soome keelt. Olen käinud paaril inglise keele kursusel.

1982. aastast olen töötanud Tapa gümnaasiumis, 1987. aastast selle direktorina. Pikk aeg, kui neid numbreid vaadata. Lisaks olin veel Rakvere LNSK-s ja olen praegu spordiklubi Tapa käsipallitreener.

Hobid. Kõlav, aga ma arvan, et need, kes mind tunnevad, on nõus – minu hobiks on töö. Lisaks on sport, reisimine, kodus nokitsemine, ristsõnad. Noorest peast sai pal-

ju loetud, praegu ei suuda paksematesse raamatutesse süüvida. Televisoor on hea “unerohi”.

Asutuse juht peab volikogus olema, muidu ei saa linna (valla) asjadest üldse aru. Ma olen volikogus juba viiendat koosseisu. Olen olnud Isamaaliidu liige üks kuu. Leidsin, peale mulle esitatud nõudmisi-tingimusi parteiliidrite poolt, et olen parem parteitu.

Valla imidz ja ilme paraneb siis, kui valla inimesed hakkavad ise vallast lugu pidama. Mitte nii, et avalikkuse ees ollakse suured kiitjad, aga seljataga tehakse asja maha. Olge julgemad ning pange oma pretensioonile, küsimusele, ettepanekule nimi alla. Kui olete õigel teel, tulevad ka teised asjaga kaasa. Paha on vaadata inimesi, kes ütlevad, et vallas on võimalus hea hariduse saamiseks, samas panevad oma lapse Eestimaa teistesse koolidesse. Laps on kodu peegel.

Kahepalgelisus on moes. Volinikul peab olema julgust oma arvamus. Tema taga on tema valijad. Me ei ole veel sealmaal, kus valitakse parteid. Ma ei saa aru volinikust, kes pole peaaegu kordagi volikogus sõna võtnud. Vahel ma vaatan neid – huvitav, kas nad veel hingavad? Ja räägitakse parteidistsipliinist. Kus on nende mõte? Tapa valla probleemid on suured – endise Lehtse valla vastuolud, Saksi valla tegemata asjad, Tapa linna oskamatus – kõik see on praegu võimendumas ühises suures vallas. Seda nn head sünergia ei ole ühinemine veel toonud. Ühinemisel algus oli valuline, viigadega, poliitiliselt mahategev, valaelanikke eirav, ennast tõstev. Loodame paremat.

Kõik positiivne peab olema rakendatud vallaelaniku käsutusse. Asi vajab aega ja laagerdamist. Minu arust on Tapa vallal potentsiaali ning võimalusi palju.

LUGEJA KIRJUTAB

Hoiatuseks heausksetele

Tellisin endale Moelt juuni algul 10 ruumi puid. Puud toodi kohale ja sobisid ahju panemiseks. Tasusin puude eest ja tellisin uue koorma, aga nüüd juba pliidipuid – peene- maid ja lühemaid. Lubati tuua lehtpuid ja 32 cm pikad.

Kui eelmine koorem oli kuuri pandud, helistasin ja toonitasin uuesti, et toodagu nüüd pliidi alla panemise puud ka ära. Koorem toodi kohale, maksin selle eestja esialgu tundus kõik kena olevat. Aga kui hakkasin laduma, selgus, et hunnik koosnes põhiliselt jämedatest ja palju pikematest halgudest. Minu pliidiuk-

sest need sisse kuidagi ei mahu. Helistasin siis firmasse ja kurtsin muret, lubati kohale vaatama tulla. Täna seni pole keegi tulnud. Tundub, et neil raha käes ja edasi rabelegu klient ise oma puudega.

Enam ei julge ise ega soovita ka teistel Moelt puid tellida. Lootsin, et nad lõhuvad toodud puud parajaks (nagu lubatud), aga nüüd pean veel selleks lisakulutusi tegema. Hoiatuseks teistele heausksetele, et tuleks sõlmida kirjalik tellimus ja ka nõuda puude saabumisel saatelehte, et oleks hiljem võimalik ebakvaliteetne töö vaidlustada.

E. S.

Projektist „Valmistume kooliks“

Projekti „Valmistume kooliks“ sihtgrupp on Tapa valla sel sügisel esimesse klassi minevad lapsed ja nende vanemad. Projekti finantseerija on Lastekaitse Liit ja Tapa vallavalitsus.

Projekti eesmärgid: laste iseseisva toimetuleku ja sotsiaalsete oskuste tõstmine; lastevanemate teadmiste täiendamine koolivalmidusest; lastevanemate ettevalmistamine koostööks kooliga.

Juunis viisime projekti käigus läbi seminarid teemadel „Sotsiaalsed oskused koolivalmiduse kontekstis“ ning „Kuidas valmistada last ette suvelaagriks“.

17.–19. juulil toimus lastele suvelaager Jänedal, millest võtsid osa nii lapsed, kes lähevad esimesse klassi, kui ka mõned suuremad lapsed, kes olid kasvatajatele abilisteks. Kokku oli laagris 20 inimest. Laagrikasvatad olid tublid ning aktiivsed Silja Risthein ja Maili Antons.

Laagril olid järgmised eesmärgid: laste omavaheline tutvumine ja suhtlemise julgustamine – tutvumismängud; laste loovuse arendamine, et osata rõõmu tunda endavalmistatud asjadest ning õppida neid kirjeldama – käeline tegevus; arendada meeskonnatööd, üksteise usaldamist ja abistamist – seiklusringid; õppida erinevate situatsioonide lahendamist ja enda väljendamisest läbi rollimängude – vestlusringid ja situatsioonimängud; laste sotsiaalsete oskuste arendamine; eesti kultuuriga tutvumine, laste silmaringi laiendamine – sõit mõisatesse; enda tunnete väljendamine läbi maalimise; eneseväljendusoskuse parandamine; uute teadmiste omandamine, ekstreemsituatsioonid käitumise õpetamine – “Otsi Otti”

Peale selle külastati Tallinna loomaaeda ja käidi McDonaldsis söö-

mas. Laagris õppisid lapsed grupina tegutsema – matkal olles ootama järelle mahajääjaid; vaatama, et väikesemad ei läheks metsas või loomaaias kaduma; ulatama söögilauas leiba lastele, kes selleni ise ei ulatunud; lohutama kurba last; olema sõbralik lapse vastu, keda veel ei tunta hästi; kiitma sõpra ja kaasa elama oma võistkonnale sportmängudes.

Rollimängudes õppisid lapsed ennast väljendama kehaliselt ja ka verbaalselt. See oli neile uus ja huvitav kogemus, mis tahtis väikest julgustamist ja ettenäitamist. Reeglitega mäng õpetas lapsi kaotama ja toime tulema kaotusvaluga. Võistlusringides õpiti kooskõlastatult tegutsema ja olema valmis vastavalt vajadusele oma tegevust muutma. Siingi oli lastel vaja kontrollida oma emotsioone, aidata kaaslast ja ebaedu puhul mitte otsida süüdlast.

Sotsiaalsed oskused arenesid – korraharjumuste kujundamine, voodite kordategemine, isiklik hügieen, söögilaua katmine, eneseteenindus söögilauas, mustade nõude koristamine. Laagris tuletati meelde ka elementaarsed viisakusreeglid.

Laste silmaringi laienes – sõit loomaaeda, mis oli peaaegu pooltele lastele esmakordne loomaaia kogemus. Ka need lapsed, kes seni olid väga tagasihoidlikud ja ei näidanud üles huvi ühise tegutsemise vastu, muutusid elavamaks ja soovisid jälgida loomade tegutsemist.

Laste tunnete väljendamine maalimise kaudu – lapsed maalisid usinalt ja nii mõnedki mitu pilti järjest, ise samal ajal seletades, mida pildil kujutavad. Nii sai täidetud ka eneseväljendusoskuse arendamine. Lapsed olid väga õnnelikud, et said tehtud töö koju kaasa võtta vane-

matele näitamiseks.

Uued teadmised – mida teha metsas eksimise korral oli enamusele lastest väljakutse. Ohumärkide ehitamine metsaradadele meeldis väga ja kõik olid innukad otsima metsa alt vajaliku materjali.

Projektis osalenud lapsed said uue kogemuse laagris olemisest. Pärast mitmed lapsed ei olnud varem kunagi ööbinud võõras kohas ilma vanemateta. Lisaks tuli hakkama saada eneseteenindusega. Kindlasti muutusid lapsed iseseisvamaks. Kuna vanemaid polnud käepärast, tuli lastel iseseisvalt lahendada tekkinud probleemid ja iseendaga hakkama saada. Loomulikult ei unustatud lastes süvendada korraharjumust.

Kokkuvõtvalt võib öelda, et laagris olles said lapsed kogemusi erinevate käeliste tegevuste läbi. Lapsed õppisid kuulama teiste juttu ja vastuseid ning reguleerima oma tegevust vastavalt laagrikasvatata nõuetele. Nad oskavad vaadelda esemeid ja nähtusi ning ka veidi analüüsida nende põhjuseid.

Projekt jätkub 29. augustil 2006 kell 10 Tapa arenduskoja ruumides teabepäev-töötoaga teemal „Kool-kodu koostöö ehk lapse positiivse käitumise toetamine koolis“, mille viib läbi Lastekaitse Liidu lektor Marika Ratnik. Sellele teabepäevale on oodatud kõik lapsevanemad, kelle laps läheb sel aastal esimesse klassi. Kallid lapsevanemad, olete oodatud teabepäevale.

Suur tänu laagrikasvatatajatele Silja Ristheinale ja Maili Antonsile, Jänedal lasteaija juhatajale Maie Kastemäele ning toredale kokatäide Jänedal lasteaiast ja väikestele abilistele, kes laagris suureks abiks olid, ning muidugi laagris osalenud lastele ja nende vanematele.

Ene Augasmägi

Ühinege LEADER-tegevusgrupiga!

Tapa arenduskoja juhataja juulikuulise koosolekul kinnitati LEADER-programmi teemad, millest lähtuvalt tehakse tegevuskava strateegia koostamiseks.

Aastateks 2007–2013, mil arenduskoda osaleb maaelu arengus LEADER-programmi raames, valiti prioriteetseks tegevusvaldkonnaks teema “Oskuste omandamine”. Põllumajandusministeeriumi määruse kohaselt saab esimeses etapis taotleda raha tegevusgrupi arendamiseks ja edasiste plaanide paigapanemiseks – arengustrateegia koostamiseks, koolitusteks, uuringuteks ja koostöö arendamiseks. Teises etapis saavad oma rahastamisaotlusi nii investeringutele kui “pehmetele” tegevustele esitada juba nii kodanikeühendused, erasektor kui ka omavalitsused. Need taotlused peavad lähtuma koostatud arengustrateegiast. Seetõttu on kasulik olla juba alguses koha-

liku tegevusgrupi tegevusega seotud.

Tegevuskava koostamiseks moodustati kaks töörühma. Esimene töörühm, mida juhib Tapa vallavanem Kuno Rooba, hakkab tegelema küsimusega, kuidas uute teadmiste ja tehnoloogiate kasutamisega tõsta maapiirkonna konkurentsivõimet tootmises ja teeninduses. See hõlmab järgmisi teemasid: Piirkonna jätkusuutliku arengu tagamiseks loodusressursi mitmekesine ja innovaatiline kasutamine; Ettevõtluse tugistruktuuri arendamine; Kohaliku ettevõtluse tugevdamine läbi maamajanduse mitmekesistamise ja võrgustike arendamise (ka infrastruktuur); Rahvusvahelise ja siseriikliku koostöö arendamine; Koostööd ja toimivaid teenuste lahendusi puudutavate teadmiste ja oskuste kogumine, talitamine, õppimine, koolitamine.

Teise töörühma, mille liider on Ambla vallavanem Alari Kirt, tege-

vus hõlmab teemat, kuidas parandada elukeskkonda. See rühm pöörab tähelepanu järgmistele valdkondadele: Kohaliku tervisliku elukeskkonna arendamine läbi investeringute; Seltsitegevuse, spordi- ja kultuuripärandi väärtustamine; Erinevate elanikegruppide (noored, naised, vanurid, venekeelsed) osaluse tugevdamine läbi kaasamise; Piirkonna ühine maine kujundamine.

LEADER-tüüpi meetme eesmärk on toetada kohalikku initsiatiivi, edendades elu maapiirkonnas kohaliku koostöö kaudu, milles erinevad osapooled suunavad oma ühised jõupingutused piirkonna vajaduste kindlaksmääramiseks ja võimaluste kasutamiseks.

LEADER-programmi kohta saab infot kohalikele omavalitsustelt ja Tapa arenduskojast (tel 325 8696, 5648 5208, heiki@tapa.ee)

Heiki Vuntus, arenduskoja tegevjuht

Meenutus jaaniõhtust

Moe jaanitule korraldajad tänavad sponsoreid Fostis Trading OÜd, Rakvere Piiritustehas ASi, Iris-Fiber OÜd, pr Vilma Vaiguranda; pr Marju Bugrit, hr Urmas Mäed, hr Uno Aasamäed ja hr Mart Eilastet.

22. juunil peeti Moe pargis traditsioonilist Moe-Karkuse piirkonna jaanituld. Vihmasabinat vahel esinesid kohalikud neid, külalised

Tapalt ja Zinaida Kütt. Erinevaid võistlusi peeti võrkpallis, kõieveos, mudilaste täpsusvisetes, krossijooksu naistele ja meestele, tippsündmuseks oli muidugi jõukatsumine sangpommi tõstmises, kus naisi esindas Tiina Neerot ja meestest oli tublim Toivo Kähari – mõlemale ergutuseks suhkrukott. Muusika eest hoolitses pillimees Mart Rakverest.

Lõkke süütamise ajaks taandus ka vihm.

Sellel õhtul anti üle meie piirkonna kaunima kodu vimpel Lokuta küla Aru talu peremehele Vello Võsale, kes oli selleks puhuks Tallinnast kohale palutud. Õhtu sujus, õlut ja a lõkki jätkus ja pillimees väsis hommikupoole ööd. Oli jaanipidu 2006.

Kristin Bugri

TAPA 80 SÜNNIPÄEVAPIDUSTUSTE KAVA

ESMASPÄEV 7. AUGUST

Firmade lahtiste uste päev

- kell 14 Tapa Vagunidepoo (kogunemine depoo väravas Hommiku 31)
- kell 15 AS Universal Industries (Leina 14)
- kell 15 AS Hagar Tapa leivakombinaat (Taara 1)
- kell 16 Tapa reovee puhasti AS Tapa Vesi (Võidu pst 28)
- kell 18 AS Hagar Tapa leivakombinaat (Taara 1)
- kell 18 Tapa Vagunidepoo (kogunemine depoo väravas Hommiku 31)

TEISIPÄEV 8. AUGUST

Firmade lahtiste uste päev

- kell 14 Tapa Vagunidepoo (kogunemine depoo väravas Hommiku 31)
- kell 18 Tapa Vagunidepoo (kogunemine depoo väravas Hommiku 31)

KOLMAPÄEV 9. AUGUST

- kell 12 Invaspordipäev (1. Mai pst 5)
- kell 16 Kiievi kristlik muusikakoor "Gloria" (Kirikupargis)

NELJAPÄEV 10. AUGUST „TANTSUÕHTU“

- kell 18 Tapa Muusikakooli õpilaste kontsert (Muusikakoolis)
- kell 20 Tapa linna tantsukollektiivide esinemised (Suurel laval)
- kell 22 Pidutalgis ansambliga Parim Jätkkond - Rahvalik tantsumuusika, eelmise sajandi vahetuse seltskonnatantsude õpetamine, seltskonnamängud Tartu Ülikooli Viljandi Kultuuriakadeemia (Suurel laval)

REEDE, 11. AUGUST „LAULUÕHTU“

- kell 14 Tapa vallavolikogu esimehe ja vallavanema vastuvõtt seoses Tapa linna 80. sünnipäevaga (Tapa Spordihoones)
- kell 15 Tapa Majaomanike Seltsi kutsel Enn Parve loeng "Inimese kolm nahka" (Tapa Kultuurikoda)
- kell 17.30 Kanuuralli Valgejõe (Valgejõe saarel)
- kell 20 Tapa linna kooride, ansamblike ja solistide esinemised (Suurel laval)
- kell 22 Pidutalgis, ühislaulmine Anti Kammiste ja Meelis Punderiga (Suurel laval)

LAUPÄEV 12. AUGUST „LINNAPÄEV“

- kell 8-16 Tapa laad (Kesklinnas)
- NÄITUSED
- kell 10-16 PILDIMEENUTUSED VANAST AKAAST ja teise d lood (Linnaraamatukogus)
- Leena Mäntysalo (Toijala, Soome)
- aplikatsioonitehnikas tööd
- LINN SOOME PEATEEL
- Tapa sõpruslinn Toijala-60 raamatunäitus, näitus jääb avatuks 9. septembrini
- kell 10 Kunstinäitus (Tapa Kultuurikojas)
- kell 10 Käsitöönäitus (Tapa Kultuurikojas)
- kell 10 Külalistele avatud EELK Tapa Jakobi kirik
- Näitus "O aegu ammused" - sõnas ja pildis (Tapa kaubamaja vaateaknail fotostendidel)
- kell 10-15 Näitus "Taasiseseisvunud Tapa linn" (Tapa Muuseumis)
- kell 11 Põhja-Eesti Verekeskus (Suure lava läheduses telgis)
- 12.30-13.30 Vanade Volgade näitus linnasõit (1. Mai puisteel - muusikakooli ja muuseumi vahel)
- kell 13 Tapa linna tölukoerte näitus, Tapa linna ilusam „krants" (Vene Gümnaasiumi tagune muruplats)

- kell 11 Rannavõrkpall (Valgejõe saarel)
- kell 16 Rannamaadlus (Valgejõe saarel)

SUUREL LAVAL

- kell 10.45 Tapa ja Lõtteni (Norra) puhkpilliorkestrite esinemine
- kell 11 Tapa linnapäeva avamine: sõnavõtt, tervitused
- kell 11.15 Tapa puhkpilliorkestri esinemine koos Lõtteni puhkpilliansambliga
- kell 12 Jäne ja Lehtse isetegevuslaste kontsert
- kell 13 Üllatusesineja
- kell 14 MTÜ „Orpheus" kontsert
- kell 16 Aleksander Jauruse ansambel
- kell 21 Pidutalgis ansambliga President

PÜHAPÄEV 13. AUGUST

- kell 11 Kogu pere matkapäev Rutkastes (Kogunemine puhastusseadmete juures)

LASTE TELK

- neljapäev, 10. august „Tantsupäev"
- kell 13 Pipi-show
- alates kella 13-st karussell ja batuut

- reedes, 11. august „Laulupäev"
- alates kella 13-st karussell ja batuut
- kell 21 noortepidu ansamblikega
- Ketšepidu, Scratch ja Ursula

- laupäev 12. august „Linnapäev"
- alates kella 10-st karussell ja batuut
- kell 21 Club Feeling esitleb:
- selle suve viigeim pidu Tapal
- dj-d Kaspar Pokk tre ja Karmo
- Gudinas tre, lisaks üllatus dj-d
- Ilutulestik
- Ilutulestiku toob teieni Kuma Foto

Kuulutaja

SÄRTS OÜ

Virumaa Testaja

KUMA FOTO
SILVER FILM

TAPA LINN ENNE JA NÜÜD

Jaama tänav 1930. aastatel.

Jaama tänav 2006. aastal

Vaade keskväljaku suunas 1930. aastate alguses.

Vaade keskväljaku suunas 2006. aastal.

Pikk tänav 1920. aastatel.

Pikk tänav 2006. aastal.

Lai tänav 1927. aastal.

Fotod Tapa muuseumi arhiivist

Lai tänav 2006. aastal.

Fotod Liina Kald

Eest Kunstimuuseumi üllatusmaalist

Uue kunstimuuseumi (Kumu) avamise järel näitas seda külastanud tapalane mulle näituste voldikut, mille esikülje naerusuine neiu olevat Tapa endine koorlaulja. Otsustasin Kumut külastada ja asjasse selgust saada.

Tapa rajooni naiskoor võttis osa 1955. aastal üldlaulupeost Tallinnas. Lauluväljakul Lasnamäe nõlval pildistas fotograaf (arvatavalt Grinberg) rahvusmotiive kasutavad rõivastes naiskoori ja eraldi tol ajal 20-aastast naiskoorilauljat Tiia Õnapuud (peale abiellumist Pops). Koori juhatas selle asutaja Leida Viiralt.

1956. a ilmus üldlaulupeo album “Tuhandeist südameist”, kus oli ka Tiia Õnapuu foto. Kunstnik Tõnu Virve tegi selle foto järgi 1975. a õlimaali. Tiia nägi seda maali oma jutu järgi mustvalgena 1987. a “Loomingu” nr 8 kaane siseküljel.

Kumu avamisel on Tõnu Virve õlimaal “Eesti naine” (126,5x101,5 cm) Tiia Õnapuust eksponeeritud püsi-ekspositsioonina IV korrusel (Eesti kunst A).

Õlimaali Tiiaast on kujutatud ka Eesti Kunstimuuseumi näituste voldiku esikaanel (veebbruar–mai 2006) ja suurel reklaamplakatil Kumu avamisel.

Kui vestlesin juunis Tiia-ga, siis teadis ta eksponeeritud maalist, kuid ise polnud veel Kumut külastanud.

Tiia Õnapuu (Pops) töötas Tapa Tarbijate Kooperatiivis kauplusemüüjana. Pensionile läks 1980. aastal “Linda” nahkgalanteriikombinaadi Tapa jaoskonnast.

Kumut külastas ja loo Tiia Õnapuust maalitud üllatusmaalist pani kirja

Harri Allandi

Tapa linna 80. sünnipäeva pidustused

Järgmine nädal möödub Tapal märksõna “Tapa linn 80” all. Kuigi linnaõigused sai linn 30. juunil 1926. aastal, otsustasid vallavõimud mitte kõrvale astuda paari aasta tagusest traditsioonist linnaõiguste saamise aastapäeva augustikuu teisel nädalal tähistada.

Nii tähistabki Tapa linn 7.–13. augustini oma 80. sünnipäeva erinevate ettevõtmistega. Pidustuste üritused pakuvad lõbusat ajaveetmist sõltumata vanusest nii spordiharrastajatele kui ka kultuuri- ja muusikahuvilistele: raamatukoguesine plats ootab linna pisikesi elanikke atraktsioonidele, noortele korraldatakse diskot ja populaarsete ansamblite esinemist, vanemad inimesed saavad oma noorust meenutada, tantsides möödunud sajandi hittide saatel.

Nädala alguses on linnarahval ja külalistel võimalik tutvuda Tapa linna erinevate ettevõtetega (Tapa Vaguni-depoo, AS Hagar Tapa leivakombinaat, AS Universal Industries). Kolmapäeval, 8. augustil toimub invaspordipäev, Valgejõe saarel on plaanitud

maha pidada ka traditsiooniline kannuuralli, harrastada saab rannamaadlust ja muid spordimänge.

Neljapäevast pühapäevani saab Tapal nautida erinevaid kontserte ja osaleda hommikuni kehtvatel pidudel. Neljapäeval tantsuõhtul õpetatakse eelmise sajandivahetuse seltskonnatantsude samme, mida hiljem saab ka tantsupõrandal proovida. Reedel lõbustavad pidutsejaid Tapa kohalikud kollektiivid, õhtu lõpeb peotelgis ühislaulmisega koos Anti Kammiste ja Meelis Punderiga.

Laupäeval, 12. augustil oodatakse kõiki laadalisi Tapa turuplatsile, kus peetakse järjekordne Tapa laat. Laadatrallile annavad hoogu ka suurel laval päev läbi kehtvad kontserdid ja õhtused simmanid peotelkides. Silmailu pakuvad erinevad näitused ja ülemaalisel vanade Volgade kokkutulekust osalejad oma väärikate autodega. Samal päeval on plaanis valida töukoerte näitusel Tapa linna kõige ilusam krants.

Marina Lotina

Mälestuskilde ja uitmõtteid

Tapa vesi

Passiivsus. Ükskõiksus. Mõistatus. Minu mõõt sai täis ja 21. mail 1966 läks teele esimene kiri – kiri ENSV tervishoiuminister Goldbergile.

“Pöördun käesoleva kirjaga Teie poole, sest näib, et allpool asuvatele instantsidele käib selle ülesande kardinaalne lahendamine üle jõu. Tahan Teid informeerida lühidalt joogivee reostumise olukorrast Tapa linnas, mis juba praegu on jõudnud väga ohtliku tasemeni. Teile on kindlasti teada igaaastased tüüfuse juhud Tapal ja muud nakkusepuhangud, mis on tingitud reostatud joogivee kasutamisest. Milline osa selles on tarbevee õli-nafta-bensiini jne sisaldusel, pole aga kahjuks teada. Kuid selge on, et õlidega reostunud vee pidev kasutamine põhjustab mürgiste ainete kontsentreerumist organismis, mis endast tunda annab alles pikema aja järele ja mille tekkepõhjused on siis juba raskesti määratavad. Põhjavete reostajad on ammu

teada, akte on palju koostatud, kuid tegelik olukord muutub päevast päeva halvemaks. Tekkivad uued reostatavad kolded, üha suurem hulk reoainet tungib iga päev vee- ja kuivsoontesse, reostades üha uusi kaevu ja üha kaugemal reostustsentrumitest. Paljudes kaevudes pole vesi kõlbulik isegi keedetult, ega isegi pesemiseks. Vesi pole halb enam mitte vaid maitset ja koostiselt, ta haiseb juba. Reostunud on veesooned juba 10–20 m sügavuses, kust 99 % kaevudest saab oma tarbevee.”

Järgneb teadaolevate reostajate loetelu, kus on ära toodud leivatööstus, sõjaväeosad, vastehitatud katlamaja Kesk tänaval ja autotranspordibaas nr 21. Lõpuks avaldan lootust, et minister astub vajalikke samme, mis tõkestaksid uute reohulkade pääsu Tapa linna põhjavetesse.

Terviseekspressis nr 5 juunis 2006 kirjutab geoloogia-mineraloogia doktor Ülo Sõstra: “Veel 50–60 aastat tagasi ei seostatud inimese tervist otseselt keskkonna geokeemilise tagapõhjaga... Nüüd on teada, et teatud keemiliste elementide

kõrge kontsentratsioon võib põhjustada raskeid haigusi, arenguhäireid ja isegi surma... Raskmetallid sattuvad inimorganismidesse joogivee või toiduahela mullad-taimedloomad-taimne ja loomne toit kaudu... Teatud tööstuslike protsesside käigus, näiteks... olmeprügi ja tehnoloogiliste jäätmete ladustamine jne, toimub keskkonna saastamine raskmetallide ja teiste ohtlike elementidega... Patoloogilisi kõrvalkaldumisi arengus võivad põhjustada mitte ainult teatud elementide üleküllus või puudus, vaid ka teatud elementide, nagu strontsium ja kaltsium, kaltsium ja fosfor ja paljude teiste omavaheliste tasakaalude rikutus.” Loe ka <http://geokeemia.blogspot.com/>

BBC andmetel on T et eenias suurte naftareostuste ja kanalisatsioonipurustuste tagajärjel katastroofiliselt kasvamas geeniriketega vastsündinute ja haigete koolilaste arv! Niipalju siis esialgu ka tänasest päevast.

(järgneb)

Lembit Joorits

80 aastat linna...

Algus lk 1

Neil päevil nõudis Aegviidu metsa-ülem kraavikaevamistöõdele 15 töolist Tapa linna tööbõrsilt, kuid minnejaid ei ole seni ainustki leidunud”. Sama aasta 17. augusti leht kirjutab: “Tapal organiseeritakse piimastreiki. Tapal ja ümbruses organiseeritakse piimastreiki linna piimapoodnikkude ja piimatalituse vastu, kuna tapalastele piima edasi müües poodnikud ja meierei omanik ebaloomulikult kõrget vaheltkasu võtavad, nimelt 2 senti liitri pealt. Ka peetakse kooritud piima hinda – 2 senti liiter – liiga kõrgeks. Peale selle nuristatakse piima solkimise üle. Piimastreigi organiseerimise puhul on ühtlasi üles tõstetud põllupidajate

ostu-müügi ühingu ellukutsumise küsimus”.

09.11.1933 Postimees: “Meeleavaldused kirikuõpetaja vastu Tapal. Kui Ambla koguduse õpetaja J. Villberg Tapal enne pensionile minekut lahkumise jumalateenistust pidas, kleebiti linna plakatid lõõksõnadega: “Maha 1905. a verepulma tegelase J. Villbergi jutlus! Avaldame protesti kogu Tapa rahva nimel ...” Õp J. V. Tapa kirikus omakorda oli nimeliselt üles lugema ja hukka mõistma asunud oma vastaseid.”

Üks tollel kümnendil asetleidnud sündmus on aga Eesti Vabariigi ajaloos oluliseks versta-postiks. 17. juulil 1932 toimus Tapal Männikumäel Vabadussõdalaste Keskliidu korral-

dusel Põhja-Eesti vabadussõjalaste päev, mida loetakse vapside poliitilise liikumise alguseks. Üritusest võttis osa umbes 3 000 vabadussõjalast. Vabadussõjalaste ja sotside vahel tekkis rüselus.

Üheks läbivaks teemaks linna alg-aastatel oli hariduse korraldamine.

10.07.1932 Postimees: “Tapa linn tahab oma koole Rakvere alla. Oma-pärase ettepaneku on teinud Tapa linnavalitsus Rakvere linnale. Nimelt tahavad Tapa linnaisad, et Rakvere linnakoolivalitsus võtaks Tapa koolid administratiivselt oma alla. Samuti oleks Tapal Rakverega ühine koolinõunik. Praegune olukord, kus Tapa koolid kuuluvad Järva maavalitsuse alla, raskendavat asjaajamist ja olevat kulukas. Selles mõttes loodavad nad soodustusi, kuuludes Rakvere linnakoolivalitsuse alla.”

Samuti jäid olemasolevad kooli-

ruumid tollal järjekindlalt suurenevale õpilaste arvule kitsaks. Linnvõim oli sunnitud otsima õppetööksoobilikke ruume eramajadest.

16.01.1936 Postimees: “Hädaga keskkoolimaja ehitama. Tapale uue koolimaja ehitamine on juba aastaid kõne all olnud, kuid ikka ja jälle aastast aastasse edasi nihkunud. Nüüd aga, mil selgunud haridusministeeriumi kategooriline seisukoht, et keskkool Tapal hoopis suletakse, kui 1937. aastaks linnal valmis pole ehitatud uus koolimaja, on koolimaja ehitamine seega hädasunnil kindlamal kujul päevakorrale kerkinud. Kevadel tahetakse ehitustöödega alustada ning sügiseks ehitatav hoonne juba katuse alla viia. Uue keskkoolimaja ehitamine läheb maksma umbkaudsel 120 000 krooni, millise kulusumma katteks 60 000 kr riiklikku ehituslaenu loodetakse saada.”

Linna heakord oli ka tollal tähtis teema. 23.05.1935 Postimees: “Muruplatsid politsei valve alla. Tapalastel on kujunenud harjumuseks liikumine üle muruplatside, olgugi et linna ilutunne selle all tugevasti kannatab. Isegi korduvad protokollid ei ole suutnud sellest harjumusest loobuma sundida. Nüüd on seatud keskkonnas asuvale vabadusväljale, missugune plats eriti sõtkumise all kannatanud, loodusliku kaitseks alaline politsei valvepost, mis hoiatuste kui ka karistuste kaudu tapalaste ilutunnet arendama peab.”

Nagu lugesite, on mitmed tollased probleemid sarnased tänastele. Ühes võib olla aga kindel – Tapa linn elab ja toimetab koos oma elanikega edasi!

Head linna aastapäeva kõigile,
Kuno Rooba,
vallasiesese linna vallavanem

VALLAVALITSUSE ISTUNGID

20. juuni 2006

- Määrati projekteerimistingimused majandushoone uusehituseks aadressil Jõe-kalda maaüksusele Jänedal ja elamu uusehituseks aadressiga Mäe-Liisi maaüksusele Saksi külas.

- Väljastati ehitusluba väikeelamu liitumiseks Pinni Pinni maaüksusega I Vahakulmu külas ja Mulgi-Kustakse 1 Läste külas asuvalle suvemajale.

- Kinnitati Tapa linnas Ambla mnt 23 ja Kalda 4 asuva hoone teenindamiseks vajaliku maa suurus ja hind.

- Määrati Tapa linnas Lai 19, Roheline 12a ja Üleviste 5 asuvate hoonete teenindamiseks vajaliku maa suurus ja maksustamishind. Nõustuti maa ostueesõigusega erastamisega hoone omanikule OÜ-le Termoring Grupp.

- Anti luba AS-le Elpec teostada Kiis-Balti 330 kV õhuliini L504 liinitrassi laiendustöid.

- Anti luba AS-le Eesti Raudtee elektrivõrkudele teostada hooldusraiet raudteed teenindava 10kV elektriliini kaitsevööndis.

- Asuti pärima korterit Lai 15-4a.

- Jäeti rahuldamata 7 inimese toetusavaldused, kuna nad ei kuulu vähekindlustatud ja sotsiaalkorterit vajavate isikute hulka.

- Ühele lapsele määrati hool-daja.

- Reservfondist eraldati raha toetamiseks Maarja Soomani osalemist rahvusvahelisel bioloogiaolümpiaadil Argentiinas 9.–16. juuli 2006.

- Eraldati 2 000 krooni toetamiseks Tapa Jakobi kirikus toimuvat Margarita Voitease kontserti „Ave Maria“.

- Võeti vastu määrus „Koolieelse lasteasutuse juhataja ja munitsipaalkooli direktori vaba ametikoha täitmiseks korraldatava avaliku konkursi läbiviimise korra kinnitamine“

27. juuni 2006

- Otsustati maksta toimetulekutoetust juunis summas 78 312 krooni 85 inimesele ja täiendavat 200-kroonist sotsiaaltoetust summas 3200 krooni 16 inimesele.

- Otsustati maksta juunis kodutarbijatele kaugkütte hinnatõusust tulenevate kütetkulude kompenseerimiseks hüvitist summas 80 035 krooni 88 inimesele.

- Kinnitati Tapa valla 2007. aasta eelarvest kultuuri-, spordi-, külaelu- ja noorsootöölase tegevuse jaoks rahalise toetuse saamiseks esitatava taotluse vorm.

- Tapa vene gümnaasiumi juurde lubati moodustada tasandusklassid õpiraskustega lastele ja abiklass kerge

vaimupuudega lastele.

- Kinnitati muudatused Tapa vallavalitsuse teenistujate koosseisus.

- Otsustati Nõmmküla kolhoosi ühistatud vara eest kompensatsiooni väljamaksmine 10 inimesele.

- Kooskõlastati OÜ Termoring Grupp poolt köetavates kaugküttepiirkondades alates 1. oktoobrist 2006 soojusenergia müügi piirhind 682 krooni 1MWh ilma käibemaksuta.

- Peretoetust hakatakse maksma ühele inimesel.

- Reservfondist eraldati 3 600 krooni toetamiseks Lehtse kammerkoori esindanud solistide reisi Rootsi Jonköpingisse.

- Vallavolikogule tehakse ettepanek kehtestada alates 1. oktoobrist 2006 alkoholsete jookide jaemüügikeeld kõikides Tapa valla kauplustes ja bensiinjaaamades kell 23–8.

- Tehti ettepanek Tapa valla Tapa linna kohaliku tänava üleandmiseks riigi kõrvalmaanteeks (Lehtse tee 1 880 m).

- Volikogule tehti ettepanek taotleda järgmiste riigi kõrvalmaanteede üleandmist Tapa valla kohalikeks maanteedeks (Lehtse jaama tee 632m, Kurge-Pruuna 2 162m, Lehtse-Kurge-Läste 4 439m, Läpi-Aru-Ojaküla 5 034m, Jänedal-Kalijärve 826m).

4. juuli 2006

- Väljastati kasutusluba Jänedal tänavavalgustusele asukohaga Jänedal küla ja Lehtse tänavavalgustusele asukohaga Lehtse alevik.

- Ühele puudega inimesele määrati hooldaja.

- Otsustati maksta täiendavaid sotsiaaltoetusi 25 605 krooni laste osalemise eest õpilasmalevas.

- Kooskõlastati OÜ Paargu poolt köetavates kaugküttepiirkondades alates 15. oktoobrist 2006 energia müügi piirhind 890 krooni 1MWh (ilma käibemaksuta).

- Finantsnõunik Alar Teras esitas vallavolikogu määruse eelnõu Tapa vallavolikogu 09.06.2006 määruse nr 23 „Kodutarbijatele kaugkütte hinna tõusust tulenevate kütetkulude hüvitamise tingimused ja kord“ muutmine.

11. juuli 2006

- Anti üürile sotsiaalkorter.

- Otsustati maksta 4 inimesele küttetoetust, 7 inimesele ravimitoetust, 2 inimesele inva-abivahenditoetust.

- Pikendati sotsiaalkorterite üürilepinguid.

- Ühele lapsele määrati hool-daja.

- Määrati projekteerimistingimused elamu rekonstrueerimiseks (Sügise 5, Tapa linn) ja kaugküttetrassi projekteerimiseks (Nooruse tänav, Tapa linn).

- Väljastati kasutusluba puitmaterjalide süvaimmutushoonele ja varjualusele (Paide mnt 86, Tapa linn).

- Väljastati ehitusluba elamu fassaadide renoveerimiseks (Turu 12a, Tapa linn).

- Otsustati ühele lapsele maksta lasteaia söögisoodust.

18. juuli 2006

- Lubati puhkusele vallavanem Kuno Rooba 17.–30. juuli 2006

- Anti luba metsa raadamiseks RMK Loobu metskon-na kvartalile SM013 jääva liini nr L101 kaitsetsoonide puhastamiseks.

- Määrati hoonete teenindamiseks vajaliku maa suurused ja maksustamishinnad Tapa vallas Tapa linnas Kauba 3C, Kiire 8, Kooli 5, Pikk 49, Kauba 3A ja Tapa vallas Tõõrakõrve külas.

- Kinnitati Hommiku pst 34 ja Veski 16 hoone teenindamiseks vajaliku maa suurused ja maksustamishinnad.

- Jänedal Mõis OÜ-le anti massiürituse korraldamiseks loa (Talupäevad 29.–30.07.2006 ja Elmari simmanid 12.08, 26.08 ja 9.09.2006. a).

- Otsustati ühe peretoetuse maksmise jätkamist.

- Ühele lapsele määrati hool-dusperekond.

- Nõustuti Tapa vallas Vahakulmu külas asuva Mardi maaüksuse erastamisega.

- Eraldati korteriühistu asutamiskuludeks 6 000 krooni Moe majades 5, 6, 7.

25. juuli 2006

- Otsustati ühest perest eemaldada laps kuna vanemad ei tule lapse kasvatamisega toime. Laps paigutatakse lastekodusse.

- Otsustati juulikuus maksta toimetulekutoetust summas 75 082 krooni 77 inimesele ja täiendavat 200-kroonist sotsiaaltoetust summas 3 200 krooni 16 inimesele.

- Massiürituseks anti luba Tapa Lastekaitse Ühingule Lääne-Virumaa Õpilasmaleva kokkutuleku korraldamiseks Tapal Männikumäel 10.–11.08.2006.

- Kolmele puudega inimesele määrati hooldajad.

- AS Tapa Vesi nõukogu liikmetele T. Koitjärvele, V. Suvorovile ja M. Pihlakule määrati tasud kvartaliks.

- Maakorraldaja K. Maasen esitas vallavolikogu eelnõu „Katastriüksustele sihtotstarbe määramine“.

- Moodustati komisjon koosseisus T. Koitjärv, I. Suvi ja A. Teras riigihanke „Tapa lasteaedade rekonstrueerimine“ korraldamiseks.

LUGEJA KIRJUTAB

Kas tunda piinlikkust?

Jah, sest Tapa linna pargid ja haljasalad on täitsa käest ära. Pargid on kaotanud oma puhtust, kaunidust ja sära. Korrektselt püütud hekid ning sirged hooldatud pargiteed on jäänud ajalukku.

Varasematel aastatel pidid pargid jaanipäevaks olema nagu prillikivid ja seda nad olid, sest inimesed, kes seda tööd tegid, hoolisid oma linnast ja mainest.

28. juunil pügas raamatukogu pargis hekke oskamatut tööline. Niisugune võib rikkuda paariks aastaks hekkide ilu. Hekk on ilus ja tihe, kui teda pügatakse kaks korda aastas, kevadel ja augustis. Samuti tuleb hekkialuseid puhastada. Linnas on palju hekke, kahjuks on kõikjal hekid hooldamata, välja arvatud metsapark ja jaamaesised pargid.

Pargiteed on kinni kasvanud eriti kultuurikoja ja kirikupargis, ei tehta enam kõn-niteed nõõri järgi sirgeks ega puhastata rohust. Pargiteid ei pühita hommikuti puude so-dist, ainult korjatakse pabe-reid. Kirikupargis on isegi kaevetööde järelepinnas tasan-damata ja kivid korjamata. Kalevipoja skulptuur on kõi-gile sodida ja mustata (võiks paigutada kuskile haljasalale). Pingid on katki ja pilla-palla laiali. Bussijaama juures lok-kab seinäär pikast heinast.

Parkides niidetakse muru ainult osaliselt. Metodisti ki-riku ees on pargiosa niitma-ta. Kui niidetakse, siis parki-de keskel, puude ümbrused ja hekkide alused on trimme-riga piiramata. Peale niitmist on teed rohtu täis, mida ei koristata.

Kurb oli vaadata, kuidas

hooldamata haljasalale paigaldati telgid. Inimesed läksid kuulama head muusikat, hoolimata niitmata rohust.

Lembitu 15 ja 1. Mai 19 vahel on haljasala kevadest saadik koristamata ja niitmata. Ometi on kevadel korduvalt helistatud heakorraspetsialistile.

Need on vähesed faktid heakorrast, mis tekitavad nõrdimust. Ometi on kõikidele parkidele ja haljasaladele lepinguga kinnitatud firmad. Kas firmad ei taha teha või vallavalitsusest ei nõuta nii nagu vaja?

Pargid, kus linna elanikud võiksid nautida põhjamaa lühikest suve, peaksid olema säravalt korras. See on meie kodulinn, mida peame puh-tana hoidma.

Maret Kullerman

Tugiisik lastega peredele

Järjest enam püüab hoolekandepoliitika rõhutada igivana tõde, et näljasele ulata õng, mitte kala. Teisisõnu, otsese rahalise toetuse asemel peaks abi olema selline, mille tulemusena paraneb inimese elukvaliteet ja toimetulek.

Lastekaitsetöö seisukohast on oluline meeles pidada, et lapse elukvaliteedi parandamiseks ei saa me midagi olulist ära teha, aitamata peret kui tervikut ning milline ei oleks ka meie hooldekandeaustuste areng, on lapse normaalne kasvukeskkond ikkagi kodu ja perekond. Laps on osa oma peresüsteemist ja suhetevõrgustikust ning selle süsteemi vigadele keskendumise asemel tuleks leida sealt üles need jõuvarud, mis võimaldavad probleeme lahendada ja toime tulla.

Eeltoodud põhimõtetest lähtudes on arendatud välja tugisikuteenus lastega pere-dele, mille eesmärk on nõustada lastega peresid laste eest paremaks hoolitsemiseks ja neile arengut toetava kasvukeskkonna tagamiseks. Teenust osutatakse reeglina pere kodus ja olenevalt juhtumist hõlmab see juhendamist, ühiselt lahenduste otsimist ja koos tegutsemist, laste turvalisuse jälgimist, pere emotsionaalset toetamist, koostööd lastekaitse- ja

sotsiaaltöötajaga ning pere seostamist teiste talle vajalike teenuste ja toetustega.

Kõike seda teostades on tugisik pere koostööpartner, kelle ülesanne on õppida peret tundma, saavutada piisav usaldus ja seada ühised eesmärgid.

Kuna tegemist on teenusega, siis kaasneb sellega ka vastava dokumentatsiooni täitmine ja töö tasustamine.

Tapa vallavalitsus ostab alates oktoobrist 2005 tugisiku teenust peredele MTÜ Tapa Lastekaitse Ühingult. Praegu töötab Lastekaitse Ühingu juures kaks tugisikut. Tugiisikuna töötav Maili Antonsi arvamus tugisikutööst ja vajalikkusest: „Töötan lastega perede tugisikuna alates novembrist 2005. Tugiisikuks olen olnud kuuele perele.

Kindlasti on perel tugisikuga lihtsam suhelda kui ametnikust lastekaitsetöötaja või sotsiaaltöötajaga. Niimetatud ametnikud ei jõua-igi iga perega individuaalselt tegeleda. Tugiisik aga jõuab süveneda just konkreetse pere olukorda, avastada pere tugevus ja jõuvarud. Inimestel on sageli vaja kedagi, kel-le oleks aega neid ära kuulata, kellega arutada võimalikke lahendusi hetkeprobleemidele. Ning inimest, kes innustaks koos püstitatud eesmärgi täitma ja kiidaks-tunnustaks kasvõi väikeste

edusammude puhul.

Tähtis on olnud ka abistavate ja toetavate võrgustike käivitamine. Olgu see siis materiaalne abi MTÜ-lt Jeeriko (näiteks voodipesu või lasteriiete ja -jalanõude näol) või ka kontakt ning koostöö klassijuhataja ja kooli sotsiaalpedagoogiga. Tugiisikul on ka huvikaitsja, s.t pere olukorrast, muredest ja vajadustest teavitaja roll. Alati ei tihka pere ise minna küsima näiteks küttepuid või muudki eluks vajalikku. Ning alati ei olda teadlikudki olemasolevatest (pakutavatest) võimalustest.

Tugiisik saab julgustada peret selliste valikute langetamisel, mille abil saab parandada pere toimetulekut.

Olen veendunud, et tugisik kui pere partner on tõhus abiline perekeskse sotsiaaltöö tegemisel.“

Kallid head inimesed, kes tunnevad, et soovivad end koolitada tugisikuks aitamaks nii peret kui olla abilisiks sotsiaaltöötajale, palun võtta ühendust tugisiku Maili Antonsiga e-mail: mail.antonson@gmail.com või tel 522 0403. Ta tutvustab meeleldi koolitusel osalemise võimalusi. Täiendavat infot teenuse kohta saab Lastekaitse Liidu kodulehelt www.lastekaitseliit.ee

Ene Augasmägi, Tapa vallavalitsuse sotsiaalnõunik

Mida teha hakkidega ?

Tapa linna elanikud on kurnud muret hakkide häiriva tegevuse üle mõnedes linnaosades.

Tapa vallavalitsus annab mõned soovitusel, mille järgimisel on võimalik hakkide segavat käitumist vähendada. Hakkide arvukuse piira-

miseks tuleb ligadi-logadi katused ja aknad korda teha. Pesade lõhkumine ei ole lahendus. Linnukolooniaid meelitavad maalt linna tänavatel ja prügikastides leiduvad toidujäätmed. Kasutada võib heli- ja valgusefektidel

põhinevat hirmutamist ja sur-veveega peletamist. Kindlasti ei tohiks kasutada omal algatusel relvi. Kõrghaljastuse korrigeerimine palume eelnevalt kooskõlastada Tapa vallavalitsusega.

Vallavalitsus

SPORT - SPOT - SPORT

Edukad esinemised kergejõustikus

10. mail toimus Rakveres Lääne-Virumaa gümnaasiumide koolinoorte kergejõustiku 4. võistlus.

I koha saavutas Tapa gümnaasiumi 1992.–1993. a sündinud poiste võiskond koosseisus. Hendrik-Rainer Lehtsalu, Siim Kroonmäe, Ramo Hallik, Kevin Suurküla, Sebastian Koljak. Individuaalarvestuses saavutas Hendrik-Rainer Lehtsalu I ja Siim Kroonmäe III koha.

Edukalt esineti ka Lääne-Virumaa noorte 2006. a teatejooksude meistrivõistlustel 12. mail. 16x60 m pendelteatejooksus saavutati II

koht. Võistkonda kuulusid Jaanika Eisan, Marianne Kangur, Kristina Vorontsova, Kärt Kivilo, Anna-Liisa Väli, Ingrid Lööper, Sirle Tänavots, Maiu Valk, Jaan Saame, Tarmo Ivainen, Märtin Ainz, Arpo Vainola, Mikk Mäe, Rando Kramm, Siim Suurküla, Viljar Pärtel.

Tüdrukud A “Väike- Rootsi” II koht. Võistkonda kuulusid Kristina Vorontsova, Kärt Kivilo, Anna-Liisa Väli, Anni Vainola.

Tüdrukud A 4x100 m II koht. Võistkonda kuulusid Kristina Vorontsova, Kärt Kivilo, Anna-

Liisa Väli, Liisa Kalavus.

Poisid J 4x100 m II koht. Võistkonda kuulusid Jaan Saame, Tarmo Ivainen, Märtin Ainz, Arpo Vainola. Poisid A 4x100 m II koht. Võistkonda kuulusid Rando Kramm, Oleg Remizov, Janis Eisan, Edgar Rohtla.

Poisid B 4x100 m II koht. Võistkonda kuulusid Siim Suurküla, Janar Sild, Viljar Pärtel, Hendrik-Rainer Lehtsalu.

Tüdrukud J “Väike- Rootsi” II koht. Võistkonda kuulusid Jaanika Eisan, Marianne Kangur, Maiu Valk, Kristiina Timo ina.

Tüdrukud J 4x100 m III koht. Võistkonda kuulusid Jaanika Eisan, Marianne Kangur, Maiu Valk, Ingrid Lööper.

Lääne-Virumaa noorte 2006. a kergejõustiku meistrivõistlustel 23.-24. mail saavutas Tapa gümnaasium üldkokkuvõttes III koha.

Individuaalarvestuses saavutasid

I koha Kadri Laines (kettaheide), Siim Suurküla (110 m tj, odavise), Jaanika Eisan (1500 m, 800 m), Jaan Saame (kaugushüpe), Kalver Laumets (300 m tj), Marianne Kangur (kolmikhüpe).

II koha Juks Ojaperv (3 km käimine), Kadi Neidek (kettaheide), Janis Eisan (odavise), Rando Kramm (100 m, kuulitõuge), Jaan Saame (100 m), Oleg Remizov (300 m tj), Imre Neidek (kettaheide)

III koha Anni Vainola (400 m), Hanna-Liisa Udeküll (kuulitõuge), Hendrik Rainer Lehtsalu (kaugushüpe), Siim Kroonmäe (1500 m, kolmikhüpe), Maiu Valk (odavise), Kertu Neerot (odavise), Kalver Laumets (kõrgushüpe).

Ilusat suve kõigile!

Rita Joor,
TG kehalise kasvatusõpetaja

TEATED - KUULUTUSED - TEATED

Soovin üürida Tapal 2–3-toalist **korterit**. Kiire!
Tel 5670 3841

Müüa küttepuid, toores ja kuiv, koos transpordiga.
Tel 504 5632

Müüa lõhutud küttepuid (segaküttepuid, lepp, haab ja kask). Samas **ostame** kasvavat **metsa**, metsamaad ja raiet. Teeme raieteenust (lõikus ja väljavedu). Telefon 516 1724.

Anda ära suure õuekoera 2-kuune isane **kutsikas**
Tel 5397 6156

Ära anda noor isane siiami **kass** (heade kommetega). Tel 5593 7840

TÄNUAVALDUS

Täname südamest Ida Politseiprefektuuri Rakvere osakonna Tapa konstaablijaoskonna ja Põhja Politseiprefektuuri kriminaalosakonna varavastaste kuritegude talituse politseinikke hea ja operatiivse töö eest meilt varastatud autode ülesleidmisel ja pättide kinninabimisel.

Tapa linna elanikud Erki Suits ja Jaan Makrjakov

Takom VM OÜ

1. Liiva, killustiku, purustatud kruusa ja sõelmete müük
2. Saematerjali (lauad, prussid) müük
3. Aknaklaasi müük
4. Sõiduauto rehvide müük, remont ja vahetus
5. Auto elektritööd
6. Küttepuid, turba ja puitbriketi müük
Kivisõe müük

Takom VM OÜ Õuna 15, tel 322 0028.

 ARENDESKODA
Roheline 19, Tapa

Arenduskojas algavad septembris kursused

Eesti keel (algfase)
Eesti keel (kesktase)
Inglise keel (algfase)
Inglise keel (kesktase)
Arvutikursus algajatele
Arvutikursus edasijõudnutele

Täpsem informatsioon ja registreerimine tel 325 8690, e-mail arenduskoda@tapa.ee või aadressil Roheline 19, Tapa

Kallid lapsevanemad, kelle laps läheb sel aastal esimesse klassi!

Olete oodatud teabepäev-töötuppa teemal “Kool-kodu koostöö ehk lapse positiivse käitumise toetamine koolis” 29. augustil kell 10 arenduskojas Tapa, Roheline 19. Teabepäeva viib läbi Lastekaitse Liidu lektor Marika Ratnik.

Vajalik eelregistreerimine tel 5598 0670
Ene Augasmägi, e-mail ene.augasmagi@tapa.ee või sotsiaalosakonnas Tapal Roheline 19.

Tapa valla 2007. a eelarvest tegevustoetuse taotlemine

Tapa vallavalitsuse 27.06.2006 korraldusega nr 367 kinnitati Tapa valla 2007. a eelarvest kultuuri-, spordi-, külaelu- ja noorsootöölase tegevuse jaoks rahalise toetuse saamiseks esitatava taotluse vorm. Seltsidel ja ühingutel tuleb vormikohased taotlused esitada vallavalitsusele hiljemalt 15. septembriks 2006. Vormid saadaval vallavalitsuses ja internetis.

Alar Teras, finantsnõunik

Tapa valla lasteaed Sinilill pikendab konkursi

MUUSIKAÕPETAJA (0,25 kohta) ja LASTEAIALOÕPETAJA (asendus, üks koht)

Ametikoha täitmiseks alates 1. septembrist.

Avaldus, CV ja haridust tõendavate dokumentide koopiad saata 14. augustiks aadressil Vahakulmu 2-7, 45105 Tapa vald, Lääne-Virumaa. Info tel 5349 6535

LAHKUNUD ON

Matilde Kroon (Tapa)
23.11.1913 - 17.06.2006

Linda-Kristina Tomson (Jäneda)
03.01.1910 - 18.06.2006

Jaan Birk (Tapa)
01.04.1923 - 19.06.2006

Helja Mägi (Lehtse)
18.04.1922 - 22.06.2006

Ivan Karmanov (Tapa)
03.08.1939 - 23.06.2006

Terese Norman (Linnape)
21.12.1923 - 24.06.2006

Vello Kasekivi (Tapa)
10.08.1938 - 26.06.2006

Alexandre Boldychev (Tapa)
28.12.1946 - 26.06.2006

Anna Zukova (Tapa)
20.01.1920 - 27.06.2006

Ille Villup (Tapa)
26.04.1940 - 28.06.2006

Valeri Smirnov (Tapa)
27.11.1958 - 30.06.2006

Ivan Bayanov (Tapa)
29.07.1924 - 01.07.2006

Endel Käsperson (Tapa)
27.11.1930 - 06.07.2006

Valentin Krasnov (Moe)
20.07.1936 - 10.07.2006

Barbara Lösenko (Tapa)
04.11.1948 - 11.07.2006

Simo Uue (Tapa)
28.01.1993 - 12.07.2006

Viktor Mitin (Tapa)
17.03.1941 - 17.07.2006

Benita Vainus (Moe)
06.05.1915 - 22.07.2006

Nadezda Alling (Tapa)
29.09.1931 - 23.07.2006

Vilma Kulm (Jäneda)
19.12.1931 - 25.07.2006

UUED VALLAKODANIKUD

Karmel-Kendra Roball (Jäneda) - 11.06.2006
Merilis Moppel (Lehtse) - 12.06.2006
Vladimir Gavrilššin (Tapa) - 12.06.2006
Vladislav Grebenyuk (Tapa) - 20.06.2006
Polina Maltseva (Tapa) - 21.06.2006
Aleksandr Vassiljuk (Tapa) - 25.06.2006
Ailanda Mitrovskaja (Tapa) - 26.06.2006
Margo Maksimõtševa (Tapa) - 29.06.2006
Nineel Mametova (Tapa) - 02.07.2006
Marten Kuusemäe (Pruuna) - 05.07.2006
Evelyn Anton (Tapa) - 07.07.2006
Märt Varblane (Tapa) - 07.07.2006
Anne-Mai Tammiste (Jäneda) - 12.07.2006
Pavel Zolkin (Tapa) - 13.07.2006
Kevin Kambura (Tõdrakõrve) - 18.07.2006
Andrei Jeršov (Tapa) - 19.07.2006

EAKAD SÜNNIPÄEVALAPSED

Senta Meos (Jootme)	23.08.1908	98
Arnold-Voldemar Roodla (Tapa)	27.08.1912	94
Auguste Pikkoja (Tapa)	28.08.1913	93
Leopold Põhjala (Tapa)	25.08.1915	91
Johannes Paulus (Lehtse)	30.08.1915	91
Aurelie-Ilserette Augjärv (Tapa)	05.08.1921	85
Jekaterina Peetvere (Tapa)	14.08.1921	85
Saima Ulasevitš (Tapa)	14.08.1921	85
Maria Tyulina (Tapa)	02.08.1926	80
Voldemar Linde (Lehtse)	18.08.1926	80
Ekaterina Tryapichko (Tapa)	23.08.1926	80
Valentina Solovjova (Tapa)	25.08.1926	80
Salme Tuula (Tapa)	28.08.1926	80
Avgustina Loberg (Tapa)	05.08.1931	75
Liubov Popova (Tapa)	06.08.1931	75
Leonid Karmanov (Tapa)	08.08.1931	75
Salma Pjalina (Tapa)	08.08.1931	75
Liidia Sergejeva (Tapa)	16.08.1931	75
Eldur Veelmaa (Imastu)	17.08.1931	75
Valentina Chernykh (Tapa)	22.08.1931	75
Klara Abel (Tapa)	24.08.1931	75
Evi Kala (Tapa)	30.08.1931	75
Pelageya Nikonova (Tapa)	01.08.1936	70
Nadezda Tomberg (Tapa)	03.08.1936	70
Valentina Titova (Tapa)	06.08.1936	70
Helvi-Eliise Tupitskina (Tapa)	16.08.1936	70
Aino Uus (Tapa)	18.08.1936	70
Aita Hiidet (Tapa)	19.08.1936	70
Anatoli Ostrjanski (Tapa)	21.08.1936	70
Ants Vilms (Karkuse)	27.08.1936	70
Linda Sakkeus (Tapa)	28.08.1936	70
Lembit Aimala (Tapa)	31.08.1936	70

Tapa valla ajaleht Sõnumed - Roheline tn 19, Arenduskoda
Üldinfo – tel/faks 322 0026
Ajalehte saab lugeda – www.tapa.ee/arenduskoda/ajaleht, e-post: arenduskoda@tapa.ee, heiki@tapa.ee
Toimetaja Heiki Vuntus – tel 322 0026, mobiil 5648 5208
Küljendaja Liina Kald – tel 322 0023, mobiil 528 7998
Trükitud trükikojas Agur – Pikk 16, Rakvere, tel 322 3999
Trükiarv 3600. Leht ilmub kaks korda kuus.
Kuulutuste vastuvõtt Roheline tn 19 E-R kell 9–16.
Toimetusel on õigus kirju ja teisi kaastöid nende selguse huvides toimetada ning lühendada.
Et hoida ära arusaamatusi peab lehematerjal olema toimetuses hiljemalt lehe ilmumise nädala esmaspäeval kell 16.